

Ljubljanski

ZVON

Leposloven in znanstven list.

Leto V.

V Ljubljani, 1. julija 1885.

Štev. 7.

Čaša nesmrtnosti.

Povest.

„Kadar ob smrtni uri duša
človeku stopi do grla . . .
kdo mu ponudi čarovne
pijače, da bi ga otél?“ . . .
Koran, sura 76.

Gurban pisan diči róso glavo,
Damaščenka mu visi ob boku;
Knjiga sveta je pred njim odprta,
Koran čita mlađi Abduraman,
Koran čita, suro baš o smrti,
In o smrti in življenji večnem.
Svétel dan mu skozi ôkno sije,
Krasno jutro v izbo se smehljá mu,
Jasno jutro, déte vesne mlade:
Ali v duši jasno ni kalifu;
Težke misli misli Abduraman! —
„Smrt? Že zopet dúha obletávaš,
Veša črna, misel nevesela?
Smrt? Umreti! Moram li umreti?
Allah! v srci vžgal si čút ljubavi,
Glavi vdihnil si modrosti dúha,
Meč oblasti dal si roki moji.
Glej, kakó naj ločim od ljudij se?
Veže náuje me ljubavi spóna.
Glej, kakó naj misliti prestanem?
V duhu nosim svet in — tebe, Allah.
Glej, kakó naj z mečem se razstanem?
Najzvestejši mi je on tovariš.“

V težkih mislih je kalif kordóvski!
V težkih mislih tri pozove k sebi:
Zove k sebi Hákima, zdravnika,
Zove k sebi Sofra, čarovnika,
Zove k sebi derviša Rašída.

Stopi prédenj prvi, Hákim, lečnik.

„Ni li leka zoper smrt na sveti?
Čemu duh nam, čemu vede bistre?
Mora biti — večno čem živeti!“

„„Jasni emir, solnce zemlje španske,
Srečen sem, da smem pred tábo stati!
Moč veliko ima znanost naša,
Ali vsakdo večnosti ní vreden! —
Ti nastrézi si v kristalni čaši
Rôse v polji, predno solnce vzide,
Stópi v čaši biserjev mi mórskih,
Pij pijačo mojo jutrov sedem . . .
Večno živel bodeš, emir jasni!“

Svita dan se jedva nad Kordóvo,
S čašo v roki spé kalif iz mesta.
V polje pride, predno solnce vzide,
Rôso streže v čašo si kristalno;
S polno čašo v grad nazaj prispéje,
Vrže vánjo biserjev peščico,
Čaka, čaka na čarovno pitje,
Ali — biser ne stopí se v rósi!

In že stópi prédenj Sofer slavni.

„Svétlí emir, díka moslemínov,
Neumrlóst dati će ti Sofer!
Mnogo more veda ti zdravniška —
Vse premore veda čarovniška,

Alkimija, sveta veda naša,
Sámo tebi tajno razodevam! —
Glej je čaše, ki nesmrtnost daje,
Pij zdravilo njeno čudodelno,
Pij zlató, ki v čaši je stopljeno —
Pij iz kupe moje si nesmrtnost!“

„Sám pokusi jo poprèj pijačo,
Nágni krepko, Sofer moj učeni!“

„Svetli emir, čaša ta ní záme —
Tí jedíni . . .

„Sam poskusi prvi,
Dej, da vidim pitja prej učinek!“

Dvigne Sofer kupo k ustnom svojim,
A kalif nad Sofrom damaščenko.
„Glejmo, je li pitje tvoje pravo“ —
Abduraman mu odróbi glavo.

Stópi prédenj stari Ali Rašid.

„Najmodrejši si v Kordóvi sérec?
E, povej mi in skrivnost razjasni:
Ni li léka zoper smrt na sveti?
Mora biti — večno čem živeti!“

Roko dvigne stari Ali Rašid,
Derviš stari v halji siromaški,
Siva brada mu do pasa pada —
Dvigne desno pa kalifu reče:

„Léka iščeš, mladi Abduraman,
Léka rad bi, ki nesmrtnost daje,
Pil zdravilo, ki ti večnost daje?
Sám imaš jo čašo čarodejno,
Sám narédi pitje si nesmrtno!
Čaša tvoja je — življenje tvoje,
Sám napólni z večnosti jo lekom!
Čaša tvoja je življenje tvoje:
Vlivaj vánje vsak dan dobra dela,
Slavna dela za rojake svoje,
Za rojake in za domovino!
Zléga čina pa ní jedna kaplja
V čašo níkdar ti ne káni toto!
Prej ne néhaj vlivati v posodo,
Dokler polna tista ni do roba,
Dokler polna čisto ní do — groba.
Truplo tvoje pač strohni v gomili,
Ali čaša tvojih dél ostane!
Národ tvoj bo pil iz čaše tvoje,
S pitjem njenim bode se napájal:
V délih svojih živel sám boš večno!“ —

Knjiga sveta je pred njim odprta,
A ne čita mi kalif korána,
Zrè za starcem, kateri baš odhaja,
Zrè za njim, sám sebi si šepeče:
„Tá utegne čaša biti prava,
Čaša tvoja, modri Ali Rašid.“

Gorázd.

Spomin in želja.

Prerada sedévam v hladnici samotni,
Upíram na zelen pomládno očí,
V minulost zamišljena pesemce pojem,
In v prsih sladák mi spomin se budí.

Nad máno skorjanec na hruški visoki
Pozdravlja me budno svoj spev žvrgolèč,
In tam na dehtéčem se róžinem cvetu
Čebelica ziblje, prijetno brenčèč.

Priroda, kakó si mamljivo čarobna,
Kadar nam odkrivaš pomládni svoj kras,
Takisto vablivo sem gledala tebe,
Ko meni precvítal ljubezni je čas.

Ko ž njim sva sedévala družno v hladnici,
Nad nama skorjanec se kvišku je vil,
Ko v slast zatopljena si mislila nisva,
Da še kdo na zemlji bi srečnejši bil.

Oj, daleč zdaj on je, samica žalujem,
A najinih srdec ljubezni zvesté
Ni móči razdružiti góram, dolinam,
In mēj ne potegne ji širno morjé.

Vrníte se zopet, presrečni mi časi,
Vrníte se hitro, po vas kopernim,
Ti vrni se, ljúbček, pogrešam bolešno,
Da v tvojem obližji krepkà oživim!

Plavica.

